

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 24.11.2021

§ 33

Valtuustoaloite vapaan kentän taiteilijoiden tukemisesta koronakriisin yli

2148/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kulttuuriasiainpäällikkö Matti Karhos, p. 050 387 8792

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Lautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Valtuutettu Elisa Lientola ja 16 muuta valtuutettua ovat jättäneet 8.3.2021 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kulttuuriala on kärsinyt koronasta eniten heti lentoliikenteen jälkeen. Kaikkein vaikeimmassa asemassa ovat vapaan taidekentän itsensätyöllistäjät, joiden tulotaso on alhainen ja ansioperustainen sosiaaliturva poikkeuksellisen heikko heistä riippumattomista syistä.

Teatteri- ja medialan ammattiliitto TEME:n selvityksen mukaan pelkästään freelancerit ovat menettäneet 32 miljoonaa euroa koronavuoden aikana.

Samaan aikaan kunnat ovat säästäneet merkittävästi monissa palveluissa. Lahdessa jäi 2020 myös kulttuurirahoitusta käyttämättä tapahtumien peruuntuessa.

Moni taiteilijoita työllistävä taho on niin ikään kaatumassa koronaan, mikä johtaisi vähäisten työllistävien rakenteiden katoamisen ja negatiivisiin aluetalousvaikutuksiin valtionosuus- ja myyntitulojen jäädessä kotiutumatta alueelle jatkossa.

Lahdessa kulttuuritoiminta rakentuu vahvasti vapaan sektorin työn hyödyntämiselle. Jotta se on olemassa laadukkaana, moninaisena kaupunkilaisten hyvinvoinnin tukena ja alueen vetovoimana jatkossakin esitämme, että kaupunki varaa pikaisesti lisämäärärahan kulttuuripalveluille seuraaviin kohteisiin:

- kaupunki jakaa vähintään 6 kpl puolen vuoden työskentelyapurahoja taiteilijoille
- kaupunki tarkistaa vapaan kentän taiteilijoita työllistävein tahojen toimintaedellytysten tuen tason, jotta ne selväivät koronarajoitusten ajan yli
- kaupunki ostaa kevään ja kesän ajan vapaan kentän taiteilijoilta merkittävästi lisää ulkoesityksiä ja livestreamuksia päiväkoteihin, kouluihin ja vanhusten ja vammaisten palvelutaloihin näiden hyvinvoinnin tueksi.”

Kaupunki jakaa vähintään 6 kpl puolen vuoden työskentelyapurahoja taiteilijoille.

Lahden kaupunki myöntää kulttuurin projektiavustuksia ja työskentelyapurahoja aina valtuuston päättämän talousarvion ja liikunta- ja kulttuurilautakunnan vahvistaman käyttösuunnitelman mukaan. Viime vuosina kokonaissumma näille on ollut 50.000 euroa vuodessa.

Vuonna 2019 myönnettiin yhteensä 22 työskentelyapurahaa suuruudeltaan 600 eurosta 2.000 euroon. Työskentelyapurahojen kokonaissumma oli 20.000 euroa vuonna 2019. Vuonna 2020 kaikkea avustuksiin varattua määrärahaa ei käytetty, koska koronaepidemian takia avustushakemuksia ei tullut tarpeeksi.

Esitetyn puolen vuoden taitelija-apurahan suuruus on 1.980,85 euroa kuukaudessa eli 11.885,1 euroa puolessa vuodessa. Avustussumman kokonaismäärä olisi täten vähintään 71.310,6 euroa.

Mikäli avustukset jatkossa jaettaisiin puolivuotisinä apurahoina, nykyisen raamin mukaan niitä riittäisi vuosittain jaettavaksi vain neljä. Ilman avustusta jäisi vastaavasti 30–40 kulttuurihanketta. Nykyisen avustuskäytännön turvaaminen yhdessä uuden toimintatavan kanssa vaatisi siis huomattavaa korotusta avustusten kokonaissummaan.

Valtakunnallisesti apurahakäytännöt vaihtelevat. Esimerkiksi Helsinki, Jyväskylä, Salo, Pori, Joensuu, Kokkola ja Rovaniemi eivät myönnä taitelija-apurahoja lainkaan. Vastaavasti esimerkiksi Mikkeli, Turku, Espoo, Vantaa ja Kotka myöntävät apurahoja, mutta niiden suuruus ja määrä vaihtelevat kuntakohtaisesti.

Kaupunki tarkistaa vapaan kentän taiteilijoita työllistävien tahojen toimintaedellytysten tuen tason, jotta ne selviävät koronarajoitusten ajan yli.

Kulttuurialan toimijoille on lähetetty avustuskysely keväällä 2020. Lisäksi koronan vaikutuksia toimintaan on kysytty uudelleen tammikuussa 2021, maaliskuussa 2021 avustushaun yhteydessä ja uudelleen syksyllä 2021. Aihe oli esillä myös syksyn 2021 yhdistysillassa.

Kyselyiden tulokset on otettu huomioon Lahden kaupungin avustuksia myönnettäessä. Lisäksi lahtelaiset kulttuuritoimijat (mm. Kino Iiris / Päijät-Hämeen elokuvakeskus, Teatteri Vanha Juko, Pesäkallion kesäteatteri, Super-Teatteri) ovat saaneet Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Suomen elokuväsäätiön koronalisätukia. Kulttuurin projektiavustuksilla on (raamin puitteissa) tuettu koronasta aiheutuva menetyksiä (mm. Pesäkallion kesäteatteri, Lahden Lauantai näyttämö).

Kaupunki ostaa kevään ja kesän ajan vapaan kentän taiteilijoilta merkittävästi lisää ulkoesityksiä ja livestreamauksia päiväkoteihin, kouluihin ja vanhusten ja vammaisten palvelutaloihin näiden hyvinvoinnin tueksi.

Lahden kaupungin kulttuuripalvelut, Lastenkulttuurikeskus Efeki ja Lahden Lasten Talvikarnevaalit järjestivät syyskuusta 2020 ja toukokuuhun 2021 välillä yhteensä 151 live-esitystä: konserttia, sirkusnäytöstä, tanssiteatteria ja keikkaa. Kaikki esitykset järjestettiin koronaturvallisesti ulkona yli kahden metrin päässä lapsista.

Eri pituisiin keikkasuhteisiin työllistyi yli 30 taiteen ammattilaista: muusikkoja, näyttelijöitä, ohjaajia, kuvanveistäjän, nukketeatteritaiteilijoita, hiekka-animaattorin, sirkustaiteilijoita, tanssin ammattilaisia ja kuvataiteilijoita. Lisäksi vastaavia esiintymisiä ovat toteuttaneet Lahden kaupunginteatteri (30 kpl) ja Sinfonia Lahti (kaksi konserttitaltointia koko Päijät-Hämeen 2.- ja 6.-luokkalaisille).

Esitysvierailut kouluihin ja päiväkoteihin jatkuvat syksyllä 2021 mahdolliset koronarajoitukset huomioon ottaen sekä sisällä että ulkona. Esitystoihin käytetään kevään peruuntuneista produktiosta ja muusta toiminnasta säästyneet raamissa olevat varat. Esityksiä syys-joulukuussa 2021 on yhteensä 135 ja niihin työllistyy 17 taiteen ammattilaista.

Kesällä 2020 toteutettiin parikymmentä ulkoesitystä vanhusten ja vammaisten palvelutalojen pihoilla free lancer -muusikkoja työllistäen. Lisäksi vastaavia esiintymisiä ovat toteuttaneet Lahden kaupunginteatteri (5 kpl) ja Sinfonia Lahti (22 pihakonserttia). Kulttuuripalvelujen palvelutalokiertue toteutetaan myös joulun alla 2021, jos koronatilanne sen sallii. Esityksistöihin käytetään kevään peruuntuneista produktiosta ja muusta toiminnasta säästyneet raamissa olevat varat.

Sekä Lahden kaupunginteatteri että Sinfonia Lahti ovat tuottaneet korona-aikana merkittävän määrän erilaisia videomateriaaleja ja livestriimauksia kaikkien kohderyhmien nautittavaksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv